

národní
úložiště
šedé
literatury

Metodika pasportizace památky zahradního umění

Olišan, Jiří; Šnejd, Daniel; Ehrlich, Marek; Křesadlová, Lenka; Pavlátová, Marie
2016

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-204292>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 23.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

Příloha č. 4a)

OPONENTNÍ POSUDEK

Metodika: (název metodiky):

Metodika pasportizace památky zahradního umění

(Autor a předkládající organizace):

Jiří Olšan, Daniel Šnejd, Marek Ehrlich, Lenka Křesadlová, Marie Pavlátová

NPÚ, Valdštejnské náměstí 3, 118 01 Praha1

1) Splňuje metodika požadavky na strukturu certifikované metodiky?

I) Cíl metodiky

ANO

Cílem metodiky je definovat postup zpracování pasportu památky zahradního umění a tvorba modelu klasifikace hmotné struktury památek zahradního umění pro přípravu databáze památek zahradního umění v geografickém informačním systému (GIS) NPÚ.

II) Vlastní popis metodiky

ANO

Obsahuje **metodický postup pasportizace** založený na vlastní analýze hmotné struktury památek zahradního umění (viz příkladové lokality). Uspořádává **typy entit**, které jsou specifické pro historické zahrady podle stanovených kritérií (třídník), v hierarchii složky přírodní a složky umělé, členěných do čtyř kategorií a devíti tříd, resp. pak také charakteristický výskyt entit (soubory strukturálních prvků) z hledisek jejich funkcí a forem. **Pasport památky zahradního umění** je tak výstupem pasportizace, zpracovaným pro použití památkovou péčí a veřejnou správou zpravidla **v prostředí GIS** v rámci IISPP NPÚ. **Třídník strukturálních prvků a oddílů památek zahradního umění** je klasifikačním nástrojem při zpracování databáze pasportů památek zahradního umění.

Metodika doporučuje postup zpracování pasportů v navazujících fázích; přípravné, terénní průzkum, zpracování dat terénního průzkumu do databází na úrovni strukturálních prvků, oddílů a celku. Výstupy jsou v podobě tabelárních sestav, map, karet. Data jsou sdílena v rámci informačního systému NPÚ a je tak umožněna jejich interaktivita s dalšími dokumenty NPÚ, s dokumenty a podklady souvisejících oborů, s mapovými servery atp.

III) Vyjádření k „novosti postupů“

ANO – jsou nové

Novost postupu spočívá především ve využití prostředí GIS a tedy v interaktivním propojení pasportů památek zahradního umění s dostupnými digitálními databázemi, mapami, servery atp. a tedy instantní využití při zpracování a aktualizacích plánů péče o památky zahradního umění atp. Větší podrobnost pasportů díky třídění strukturálních prvků umožňuje lepší identifikaci stavebních strukturálních prvků, včetně prvků již zaniklých.

IV) Srovnání se zahraničím

ANO – metodika je srovnatelná

Metodika vychází jak z domácích (VUKOZ), tak i z řady zahraničních postupů a metod: English Heritage - Velká Británie (chybí odpovídající citace v literatuře níže), Berlín – Německo.

V) Popis uplatnění metodiky (pro koho je

ANO

určena, jakým způsobem bude uplatněna)

Metodika je určena zejména **pracovníkům územních památkových správ a odborných složek NPÚ**, dále pak **výkonným orgánům památkové péče** a v neposlední řadě i **pracovatelům vlastních pasportů**. Na základě odzkoušení metodiky na vybraných dvaceti objektech je velmi pravděpodobné, že bude využitelným **nástrojem památkové péče**, v rámci **výkonu odborné působnosti památkové péče** k výkonu správních a odborných činností a zároveň může sloužit jako **nástroj samotných odborných památkových průzkumů**, ale i jako studijní (mj. zahradní archeologie) a popularizační podklady.

VI) Seznam použité související literatury

ANO

Vybrána je bohatá domácí a zahraniční (především německá) bibliografie, chybí citace zdrojů z anglické literatury (byť je v textu – srovnání se zahraničím - uvedena), která je s ohledem na téma práce inspirativní.

VII) Seznam publikací, které předcházely

ANO

metodice/Výstupy z originální práce

Uvedena je publikace: Olšan, J., Šnejd, D. Pasport – nástroj péče o památky zahradního umění. Zprávy památkové péče. S. 238-245, č.74/2014.

---

2) Dedikace = uvedení odkazu na příslušný projekt VaV,

ANO

výzkumný záměr nebo dotační program

Metodika byla vytvořena v rámci výzkumného projektu NAKI „Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České republiky. Metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování“ (kód projektu DF12P01OVV044).

---

3) Souhrnné vyjádření (odpovídá požadavkům na

ANO

certifikovanou metodiku)

Práce je kvalitně připravena a **odpovídá požadavkům** na certifikovanou metodiku.

Doporučení: Určitá nejasnost je v definování a systematickém používání např. termínů alej a stromořadí, které nejsou navzájem přesně odlišeny na stromořadí a aleje (dle norem zažitého členění) a specifikovány takto v rámci třídníků (zde se vyskytuje jako alej), resp. legend k mapám (zde uvedeno jako stromy ve stromořadí) atp. Doporučuji pak v tomto smyslu zvážit také přesnější mapové vyjádření těchto linií v podobě linií a nikoli polygonů, či nejde-li o rozsáhlé krajinářské objekty pak jako jednotlivé body v linii (viz např. příloha 2.3.2. modelového objektu zahrady v Českém Krumlově.

Třídníky, obsahující typy strukturálních prvků, doporučuji doplnit o podrobnější popisy jednotlivých strukturálních prvků, tedy jejich základní charakteristiky a rozlišovací znaky, nutné pro jejich vlastní rozlišení, klasifikování a přesné zatřídění (viz např. připomínka výše ohledně nejasnosti a nejednotnosti u termínu alej, stromořadí). Bylo by dobré například třídění na alej (nízkých) ovocných stromů, alej (vysokých) okrasných stromů, stromořadí (nízkých) ovocných stromů, stromořadí (vysokých) okrasných stromů (je možno se opřít o mapy stabilního katastru a jeho legendu, která rozlišení ovocných a okrasných lesních stromů alejí a

---

stromořadí obsahuje, nejsou-li dnes tyto prvky přítomny fyzicky přímo v terénu), či přímo uvádět u těchto linií jejich druhové zastoupení, tj. původní druh, převládající druh atp.

Některé obecně známé termíny nejsou pak v třídění uvedeny a doporučuji jejich pokud možno vyčerpávající doplnění (pokud se nepočítá s vyčerpávajícím tříděním až během jeho doplňování při vlastní praxi a výskytu nalezených nových prvků) v rámci odpovídajících oddílů strukturálních prvků (mj. jen namátkou např. kašna, loubí, hermovka, vodní rostliny, mokřadní rostliny, mokřadní louka, pastvina, nesečená kvetoucí louka – květnice, úhor, ha-ha příkop, terasa, sušárna ovoce, čižba, čihadla, hráz, přehrada, ostrov a mnohé další).

---

* vždy bude uvedeno zdůvodnění stanoviska (komentář)

POSUDEK ZPRACOVAL:

Titul, jméno, příjmení, titul: **Jan Hendrych**
Pracoviště: VÚKOZ
Ulice: Květnové nám. 391
PSČ, Obec: 252 43 Průhonice
Telefon: 605205979
E-mail: hendrych@vukoz.cz

Prohlašuji, že nejsem v zaměstnaneckém či obdobném vztahu k subjektům, které předložily metodiky, nemám osobní ani obdobný vztah k žádnému z předkladatelů a není mi známa žádná skutečnost, která by mohla ovlivnit moji nepodjatost.

Datum: 3. 9. 2015

Podpis: .....